

[Stæhr Johansen.]
det lovforslag, som den højtærede socialminister har fremsat, har fundet de vises sten, er derimod et helt andet spørgsmål.

Der er i lovforslagets første paragraffer gjort rede for den betydelige udvikling af det område, hvor kontrollen skal finde sted, og hvor fabrikdirektoratet skal have tilsyn med virksomheden. Når man ved, at man også udvider dette til handels- og kontorvirksomheder, til hotel- og restaurationsvirksomheder, til landbrug og gartneri, indebærer det jo, at et meget større antal arbejdere, et meget større antal virksomheder dermed falder ind under loven. Vi er fra vor side noget betænkelige ved, at de skal falde ind under den samlede lov. Vi mener, at det vil være vanskeligt at administrere en lov, der så udpræget er bygget på det, man kalder industrivirksomheder, og så ind under den lægger andre områder af vort erhvervsliv, som måske skal behandles og administreres på en helt, helt anden måde, end industrivirksomheder skal, og hvis problemer er af en helt anden natur end industrivirksomhedernes.

Hvad der også er medvirkende til en vis tilbageholdenhed fra vor side, er den måde, hvorpå man nu vil drage de små virksomheder ind under loven. De små virksomheder har jo hidtil været undtaget, idet man praktisk talt kun har beskæftiget sig med virksomheder med over 6 arbejdere. Nu drager man en hel række af de små virksomheder ind under loven; man finder i bemærkningerne til lovforslaget en passus, som jeg gerne vil omtale; man skriver, at efter lovforslaget sondres der ikke mellem mindre og større virksomheder. Noget andet er, heder det, at der formentlig i mange tilfælde vil være anledning til ikke at stille fuldtud de samme krav til mindre virksomheder som til de større, men dette ordnes bedst administrativt. Det er naturligvis en erkendelse, at de små virksomheder ikke kan behandles på samme måde; de små virksomheder arbejder i forvejen med visse vanskeligheder. Man kan jo ikke komme uden om, at med den forsyning, landet får, og som administreres af varedirektoratet, er de små og nyetablerede virksomheder ofte meget forfordelt og kan derfor ikke skabe konkurrencen, ikke udføre den nyttige gerning at skabe billigere varer. De små virksomheder har efter min opfattelse en meget stor mission. De er allerede stækket af den lovgivning, man har på det økonomiske område, men hvis man så gennem fabrikløvgivningen forsøger at begrænse det initiativ, som de små virksomheder udfol-

der, mener jeg, at det er en uheldig udvikling, og jeg mener i hvert fald, at man på dette område i udvalget skal gennemføre en meget nøjagtig undersøgelse af dette problem.

Endvidere må jeg også have lov til at sige, at loven på en lang række områder er meget vidtgående, og jeg mener slet ikke, der er mulighed for indenfor et overskueligt tidsrum at gennemføre de krav, som loven vil stille til vore erhvervsvirksomheder. Jeg behøver blot at beskæftige mig lidt med §. 14. Når man ser på nogle af de regler, der her er opstillet, f. eks. at loftshøjden skal være mindst 2,5 m, og man udtrykker jo endda ønsket om 3, vil jeg gerne sige til den højtærede socialminister, at jeg tror, det vil være meget vanskeligt, særlig i nærheden af byerne og i de store byer, at kunne gennemføre en sådan ændring af vore værksteder. Det er ikke muligt, selv indenfor en 10 års grænse, at gennemføre den, uden at man derved vil skabe store hindringer for de mindre virksomheder, der arbejder i sådanne lokaler, og når man tillige ved, at man, hvad selve boligspørgsmålet, boliglovgivningen angår, i visse tilfælde dispenserer helt ned til en loftshøjde af 2,20 m, synes jeg, det er meget strenge krav at stille om loftshøjde, når man vil gøre det så generelt, som lovforslaget viser at man agter. Man vil — for at nævne et enkelt eksempel til — udvide arbejdernes luftrum fra 8 m³ til 15 m³. Det betragter jeg som uigennemføreligt, således som materialesituationen er, og når den højtærede socialminister ved lovforslagets forelæggelse i 1948 var inde på, at man havde standset denne lovgivning under krigen af hensyn til materialevanskeligheder og andre vanskeligheder, som den tid, vi lever i, har ført med sig; tror jeg, at netop på disse to områder, jeg har nævnt som kun eksempler, vil det være ganske umuligt at få gennemført loven, som den er foreslået. Jeg mener, det er uheldigt at opstille en lov, som man på forhånd ved er umulig. Alene materialesituationen forhindrer det, og jeg ved, at hvis den højtærede socialminister vil tale med sin kollega boligministeren, vil han også få at vide, at på dette område er vanskelighederne så store, at det vist ikke indenfor en nær fremtid vil være muligt at gennemføre en sådan udvidelse af værkstedsforholdene her i landet. Det vil endvidere føre med sig noget, man vel nok må være mest ængstelig for i øjeblikket; hvis alle disse forhold skulle blive gennemtvunget, vil det medføre en fordyrelse af produktionen og hæve omkostningsniveauet, således at vor konkurrence-